

Fiche 3. Mededeling Actieplan Elektrificatie

1. Algemene gegevens

a) Titel voorstel

Actieplan Elektrificatie

b) Datum ontvangst Commissiedocument

17 juli 2026

c) Nr. Commissiedocument

COM (2026) 595

d) *EUR-Lex*

[EUR-Lex - 52026DC0595 - EN - EUR-Lex](#)

e) *Nr. impact assessment Commissie en Opinie*

Niet opgesteld.

f) *Behandelingstraject Raad*

Raad voor Vervoer, Telecommunicatie en Energie (Energie)

g) *Eerstverantwoordelijk ministerie*

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

2. Essentie voorstel

Op 17 juli 2026 presenteerde de Europese Commissie (hierna: Commissie) een pakket met twee voorstellen op het gebied van energie die bij moeten dragen aan het versnellen van elektrificatie: ten eerste het Actieplan Elektrificatie (hierna: actieplan) en ten tweede een voorstel voor een verordening om de elektriciteitsrekening in de Europese Unie (EU) toekomstbestendig te maken (verordening netwerktarieven en energielasting). Ook het voorstel tot herziening van het EU ETS (ook op 17 juli jl. gepresenteerd) moet volgens de Commissie bijdragen aan het bevorderen van elektrificatie. Dit fiche richt zich op het actieplan, de andere voorstellen die op 17 juli jl. zijn gepubliceerd worden in separate BNC-fiches geapprecieerd.

Het actieplan is gericht op het versnellen van de elektrificatie in de EU. Dit moet helpen om de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen te verminderen, de energiezekerheid te versterken, energiekosten te verlagen en de Europese productie van schone technologieën te versterken.

In het actieplan kondigt de Commissie aan een indicatief Europees elektrificatiedoel van 46% voor het aandeel elektriciteit in het finale energieverbruik in 2040 mee te nemen in het impact assessment bij de wetgevende voorstellen voor het post-2030 energiekader (Energy Union Package, Q4 2026).

Naast het Europese elektrificatiedoel, wil de Commissie in mondiaal verband een brede coalitie van landen bouwen die gecommitteerd zijn aan schone elektrificatie op mondiaal niveau.

Het plan heeft als centrale doelstelling de energiekosten te verlagen door de prijskloof tussen elektriciteit en fossiele brandstoffen te verkleinen. Het wil barrières wegnemen voor elektrificatie in de eindverbruikerssectoren industrie, mobiliteit en gebouwde omgeving. Daarom presenteert de Commissie verschillende initiatieven om elektrificatie te bevorderen, die deels voortbouwen op bestaand beleid. Het actieplan is opgebouwd langs zes hoofdstukken met verschillende maatregelen. Deze zijn gericht op: ten eerste elektriciteitsprijzen betaalbaarder te maken door de prijskloof tussen elektriciteit en fossiele energie te verkleinen, ten tweede het verlagen van de initiële kosten voor elektrificatie van de eindverbruikssectoren, ten derde toegang tot elektriciteits- en laadinfrastructuur bevorderen, ten vierde het versnellen van innovatie, ten vijfde het versterken van de waardeketen en productiecapaciteit en ten zesde het versnellen van elektrificatie op mondiaal niveau.

De maatregelen kunnen sectorspecifiek zijn, cross-sectoraal of horizontaal en aanbodgericht van aard zijn. Voor de eindverbruikssector industrie stelt de Commissie bijvoorbeeld sectorspecifieke maatregelen voor zoals het verkennen van een EU-mechanisme voor het bundelen van de elektriciteitsvraag van de industrie, een tweede subsidieronde voor industriële warmte via het Innovatiefonds en sectorspecifieke elektrificatie roadmaps. Voor de sector mobiliteit stelt zij bijvoorbeeld nadere aanbevelingen voor rond verduurzaming van zakelijke vloten en vraagstimulering van emissievrije voertuigen zoals de al aangekondigde herziening van het *Clean Vehicles Directive* (CVD) in 2027. Tenslotte stelt zij ten aanzien van de gebouwde omgeving bijvoorbeeld voor om de uitrol van warmtepompen te stimuleren met verschillende beleidsinitiatieven op het gebied van financiering, publieke inkoop en het verbeteren van de informatiepositie van consumenten.

3. Nederlandse positie ten aanzien van het voorstel

a) Essentie Nederlands beleid op dit terrein

Elektrificatie is één van de belangrijke pijlers van het Nederlands klimaat- en energiebeleid. Voor veel sectoren is elektrificatie namelijk de meest kosteneffectieve, technisch haalbare en energie-efficiënte route naar decarbonisatie als alternatief voor fossiele brandstoffen, zoals ook uiteengezet in het Nationaal Plan Energiesysteem. Het kabinet ziet elektrificatie daarom als een belangrijk onderdeel van een rechtvaardige, geordende en billijke transitie weg van fossiele brandstoffen en grondstoffen.¹ Elektrificatie en de afbouw van fossiele brandstoffen en grondstoffen draagt bij aan de weerbaarheid van de EU en

¹ Non-Paper EU Energy Framework beyond 2030 – Priorities of the Netherlands

Nederland, omdat in het geval van toekomstige energiecrises het de veerkracht vergroot en de leveringszekerheid verbetert.

Netcongestie leidt momenteel tot vertraging in de gewenste elektrificatie van onze samenleving. Het kabinet doet er alles aan om netcongestie zo snel mogelijk op te lossen, tegelijk is het realistisch om de komende jaren, mogelijk tot 2040, voor de klimaat- en energieambities rekening te houden met het tempo waarin de uitvoering kan plaatsvinden. Dat betekent dat niet alles overal haalbaar zal zijn bij de uitrol van elektrificatie en dat daarnaast ook van bestaande of nieuwe gebruikers mogelijk gevraagd zal worden om hun elektriciteitsaansluiting flexibeler te benutten.

In Europees verband zet het kabinet in op een indicatief elektrificatiedoel als onderdeel van het post-2030 kader. Hierbij moet rekening worden gehouden met de knelpunten die elektrificatie belemmeren, waaronder netcongestie.

Het kabinet zet zowel nationaal als ook op Europees niveau in op maatregelen die elektrificatie stimuleren, het wegnemen van knelpunten voor elektrificatie en het creëren van de juiste randvoorwaarden, zoals consistent beleid, juiste financiële prikkels, flexibiliteit en innovatie en kennis. Het kabinet werkt onder andere aan betere benutting van bestaande elektriciteitsinfrastructuur, aan een snellere uitrol van de elektriciteits- en laadinfrastructuur², aan elektrificatie van lucht- en scheepvaart,³ en aan een tweedehands markt voor volledig elektrische auto's.⁴ Hierbij is het van belang dat investeringen in energie-infrastructuur en laadinfrastructuur tijdig en integraal op elkaar worden afgestemd. In de gebouwde omgeving wil het kabinet dat de slimme (hybride) warmtepomp in Nederland de standaard wordt waar een warmtenet niet de meest geschikte oplossing is in plaats van een cv-ketel in woningen.

De Actieagenda Elektrificatie Industrie⁵ brengt het potentieel, knelpunten en handelingsperspectief in kaart ten aanzien van (de opschaling van) elektrificatie van de energie-intensieve industrie in Nederland. De Nederlandse batterijenstrategie⁶ biedt een leidraad voor de rol van batterijen in het energiesysteem. Om de knelpunten die bestaan bij de verdere uitrol van energieopslag (en in het bijzonder batterijopslag) weg te nemen, komt het kabinet in oktober met een Beleidsagenda Energieopslag. Deze Beleidsagenda wordt in nauwe samenwerking met de netbeheerders en de energieopslagsector uitgewerkt. Het kabinet werkt ook aan een integraal actieplan op datacenters, die gepland staat voor eind 2026. Met verschillende subsidieregelingen zorgt het kabinet nationaal voor de uitrol en ontwikkeling van nieuwe technieken waarmee eindverbruikers kunnen elektrificeren, denk aan de ISDE, DEI+, VEKI, EIA, NIKI en SDE++.

² Kamerstukken II, 2025-26, 31 305, nr. 541

³ In de binnenvaart vormt elektrificatie richting 2050 de hoofdroute. In de lucht- en zeevaart heeft elektrificatie betrekking op voorzieningen voor walstroom en op elektrisch varen en vliegen op korte afstanden.

⁴ Kamerstukken II, 2025-26, 31 305, nr. 537

⁵ Actieagenda Elektrificatie Industrie

⁶ Kamerstukken II, 2025-26, 31 209, nr. 266

b) Beoordeling + inzet ten aanzien van dit voorstel

Het kabinet verwelkomt het streven van de Commissie om elektrificatie te versnellen. Het actieplan sluit in het algemeen goed aan bij de Nederlandse inzet om elektrificatie te ondersteunen door barrières weg te nemen en de juiste randvoorwaarden te creëren. Het plan bevat de aankondiging van een groot aantal voorstellen. Hieronder zal een korte appreciatie worden gegeven van de doelrichting van deze voorstellen.

Het kabinet steunt een indicatief Europees 2040-doel voor elektrificatie, zoals opgenomen in het non-paper van het kabinet over het EU post-2030-energiekader. De voorgestelde verdubbeling van 23% naar 46% is ambitieus. Het kabinet heeft nog geen definitieve positie ingenomen over de hoogte van een Europees doel, maar ziet elektrificatie als een belangrijke route om de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen af te bouwen. Het kabinet kijkt uit naar het door de Commissie aangekondigde impact assessment en de maatregelen waarmee de verdubbeling (op Europees niveau) zou kunnen worden gerealiseerd. Aandachtspunten zijn daarnaast dat een doelstelling voldoende rekening moet houden met verschillen in elektrificatiepotentieel tussen afzonderlijke sectoren en met knelpunten voor elektrificatie zoals netcongestie. Mocht het Europese doel worden uitgewerkt in indicatieve nationale bijdragen, dan zal het kabinet aandacht vragen voor de verschillen in industriële structuur en elektrificatiepotentieel tussen lidstaten en voor specifieke knelpunten per lidstaat.

Het eerste hoofdstuk van het actieplan gaat over het verkleinen van de prijskloof tussen elektriciteit en fossiele energie. Het kabinet deelt het uitgangspunt van de Commissie dat grote kostenverschillen tussen fossiele brandstoffen en elektriciteit een belangrijke belemmering zijn voor de overstap van fossiele brandstoffen naar elektriciteit (en synthetische brandstoffen), met name voor de energie-intensieve industrie.

Het kabinet verwelkomt de doelrichting van het gezamenlijk met het actieplan gepresenteerde voorstel voor een verordening voor netwerktarieven en energiebelasting dat bij moet dragen aan het betaalbaar houden van de elektriciteitsrekening.⁷ Omdat de hoge nettarieven in Nederland een belangrijke drempel vormen voor elektrificatie en verduurzaming van de industrie en zorgen voor een ongelijk speelveld met andere EU-lidstaten en wereldwijd, zet het kabinet in op het toestaan van directe subsidiëring van netkosten van specifieke categorieën gebruikers. Het kabinet onderschrijft ook het uitgangspunt dat de belastingheffing op energie elektrificatie niet zou moeten belemmeren. Bij het onderdeel van het voorstel over de energiebelasting vindt het kabinet wel dat deze separaat dient te worden behandeld op basis van een andere dan de door de Commissie gekozen rechtsgrondslag en daarmee gepaard gaande besluitvormingsprocedure.

⁷ Zie apart BNC-fiche Verordening netwerktarieven en energiebelasting

Het kabinet ziet het uitfasen van financiële voordelen voor fossiele brandstoffen als belangrijke sleutel voor de energietransitie. Nederland zet zich actief in om subsidies voor fossiele brandstoffen in Europees verband uit te faseren ten behoeve van een gelijk speelveld en omdat een deel van de fossiele brandstofsubsidies alleen kan worden afgebouwd door de wijziging van EU-wetgeving.⁸ Het kabinet verwelkomt daarom nadrukkelijk dat de Commissie aankondigt eind dit jaar met voorstellen te komen voor de afbouw van fossiele brandstofsubsidies als onderdeel van post-2030 kader. Daarbij is het belangrijk dat er bij het bepalen van de omvang van fossiele brandstofsubsidies in de EU wordt gekeken naar het totaal van heffingen en subsidies en het totale prijsniveau van fossiele brandstoffen in elke lidstaat dat hieruit voortkomt. Dit brengt Nederland ook zo in kaart in de Miljoenennota. Het kabinet ziet beprijzing van de externe maatschappelijke kosten van het gebruik van fossiele brandstoffen als een belangrijk onderdeel van een rechtvaardige, geordende en billijke transitie weg van fossiele brandstoffen waarvoor Nederland pleit. Met de huidige methode die de Commissie hanteert is de situatie in lidstaten moeilijk te vergelijken en kan een vertekend beeld ontstaan, omdat landen met relatief hoge heffingen vaak ook meer specifieke kortingen en vrijstellingen hebben om gericht bepaalde bedrijfssectoren en kwetsbare huishoudens te beschermen.

Daarnaast kijkt het kabinet uit naar de verschillende aangekondigde initiatieven van de Commissie om opslag en flexibel energieverbruik te bevorderen. Deze zijn o.a. gericht op het bevorderen van de integratie van batterijen, thermische opslag, geothermie, warmtepompen en elektrische voertuigen in het net en een methodologie ter beoordeling van het flexibiliteitspotentieel van de industrie en datacenters. Zo verwelkomt het kabinet bijvoorbeeld het aanhangige guidance document met een *framework for regulatory sandboxes and living labs*⁹ voor het bidirectioneel laden van elektrische voertuigen. Het kabinet wil in brede zin verkennen of dergelijke *sandboxes* en *living labs* kunnen worden ingezet om barrières voor bidirectioneel laden weg te nemen.

Het kabinet kijkt uit naar het aangekondigde EU-beoordelingssysteem met labels voor datacenters, gebaseerd op energie- en waterefficiëntie, gebruik van schone energie, restwarmte en flexibiliteit, alsook minimumprestatie-eisen voor datacenters. Zoals aangegeven in het BNC-fiche Strategische Routekaart voor digitalisering en AI in de energiesector, zal het kabinet pleiten voor generieke bindende energieprestatienormen op Europees niveau, en inzetten op een ambitieus stelsel dat prikkels geeft voor een duurzame inpassing van datacenters in het energiesysteem.

⁸ Ministerie van Klimaat en Groene Groei (2025), [Uitfaseerplan fossiele brandstofsubsidies](#).

⁹ Een *regulatory sandbox* betreft een tijdelijke versoepeling van regelgeving. Hiermee krijgen innovaties de ruimte om makkelijker te worden getest in de buitenwereld of in een digitale omgeving. De tijdelijke versoepeling van regelgeving is altijd beperkt in tijd en reikwijdte. Een *living lab* is een samenwerking tussen bedrijven, verschillende overheden en onderzoeksorganisaties om kennis te delen en informatie te verzamelen over hoe een innovatie, zoals bidirectioneel laden, in de praktijk werkt.

Ook verwelkomt het kabinet acties om het aandeel van schone en betaalbare energie van eigen bodem te vergroten. Zo deelt het kabinet de inschatting dat de uitrol van hernieuwbare energie en kernenergie bijdraagt aan het verlagen van de elektriciteitsprijs in de EU en verwelkomt onder andere de aangekondigde ondersteuning van de Commissie bij de grensoverschrijdende samenwerking bij vergunningverlening voor kernreactoren, het voornemen van de Commissie om langlopende grensoverschrijdende elektriciteitscontracten te faciliteren en de oprichting van een *Geothermal Stakeholder Partnership* om de uitrol van geothermie te bevorderen.

Het tweede hoofdstuk buigt zich over het verlagen van de initiële kosten voor elektrificatie van de eindverbruikssectoren. Hierin kondigt de Commissie verschillende initiatieven aan om de investeringen te bevorderen en financiële risico's te verlagen voor elektrische oplossingen in industrie, mobiliteit en gebouwde omgeving. Het kabinet steunt deze aanpak en kijkt uit naar verschillende aangekondigde initiatieven zoals onder andere het verkennen van een mechanisme op EU-niveau om de industriële vraag naar elektriciteit te bundelen en de toegang tot diverse koolstofarme energie te verbeteren, om zo financiële risico's in verband met *purchasing power agreements* te verminderen, en een tweede subsidieronde voor industriële warmte via het Innovatiefonds en sectorspecifieke elektrificatie roadmaps. Het kabinet kijkt ook uit naar initiatieven ter bevordering van de verdere uitrol van warmtepompen, ter stimulering van aansluitingen op warmtenetten, en het aangekondigde Actieplan voor koude en warmte. Om de uitrol van warmtepompen te stimuleren kondigt de Commissie verschillende beleidsinitiatieven aan op het gebied van financiering, publieke inkoop en het verbeteren van de informatiepositie van consumenten. Warmtepompen zijn een belangrijke verduurzamingsstrategie voor gebouwen op weg naar een aardgasvrije gebouwde omgeving in 2050. Daarnaast kijkt het kabinet uit naar de publicatie van zowel nadere aanbevelingen rond verduurzaming van zakelijke vloeten en vraagstimulering van emissievrije voertuigen als de reeds aangekondigde herziening van *Clean Vehicles Directive* (CVD) in 2027, waarbij het met name het behoud van de prikkel tot elektrificatie van het wegvervoer van belang acht.

Het kabinet blijft aandacht vragen voor staatssteunkaders die de verdere ontwikkeling en uitrol van elektrificatie beter ondersteunen en bijdragen aan het behalen van de door de Commissie voorgestelde Europese doelstelling voor elektrificatie, conform de inzet van het kabinet in het non-paper over het EU post-2030 Energiekader. Door de relatief hoge CO₂-intensiteit van de Nederlandse elektriciteitsmix kunnen Europese staatssteunvoorwaarden rond emissiereductie, emissiefactoren en subsidiabele draaiuren de mogelijkheden om industriële elektrificatie zoals via de SDE++ te ondersteunen sterker beperken dan in lidstaten met een schonere elektriciteitsmix. Dit kan de vraagcreatie naar elektriciteit vertragen en daarmee ook de businesscase en uitrol van hernieuwbaar aanbod, zoals wind op zee, belemmeren.

Om de toegang tot infrastructuur te bevorderen kondigt de Commissie in hoofdstuk 3, in aanvulling op eerdere initiatieven zoals het *Grids Package* en verschillende richtsnoeren, meerdere maatregelen aan. Het kabinet bereidt zich voor op de aangekondigde herziening van de *Alternative Fuels Infrastructure Regulation*

(AFIR) in 2026 en verwelkomt de nieuw aangekondigde initiatieven en de benadering van de Commissie gericht op het stimuleren van investeringen in de hele waardeketen voor emissievrije wegvoertuigen. Hierbij ziet het kabinet ook nog potentie voor de elektrificatie van mobiele machines, met name in de bouw. Het kabinet benadrukt met name het belang van maatregelen gericht op de uitrol van (zware) laadinfrastructuur ter bevordering van de ingroei van emissievrije zware bedrijfsvoertuigen, de versnelde opschaling van walstroom en laadinfrastructuur voor lucht- en scheepvaart, en het wegnemen van knelpunten voor de elektrificatie van zeevaart en binnenvaartschepen.

Ook verwelkomt het kabinet het aangekondigde Europese initiatief voor restwarmte en initiatieven gericht op het bevorderen van warmtenetten. Ten aanzien van dit aangekondigde Europese initiatief zal het kabinet aandacht vragen voor de balans tussen intern hergebruik en de mogelijkheid om restwarmte uit te koppelen voor warmtenetten, waar het de efficiëntste oplossing is voor het energiesysteem als geheel.

Het vierde hoofdstuk gaat over het versnellen van innovatie in elektrificatieoplossingen. De inzet van de Commissie om innovatie op het gebied van elektrificatieoplossingen te versnellen, onder andere via het *Strategic Energy Technology (SET) Plan*, wordt door het kabinet verwelkomd. Ook kijkt het kabinet uit naar een update van de Europese waterstofstrategie die duidelijkheid moet geven over de Europese ambities en de daarvoor benodigde instrumenten en infrastructuur op EU-niveau.

Daarnaast is het actieplan in hoofdstuk 5 gericht op het versterken van de waardeketen, productiecapaciteit, en het verbeteren van vaardigheden van werknemers. Het kabinet onderschrijft het belang van vaardige werknemers, en zet met het Actieplan groene- en digitale banen¹⁰ al in op opleidingen die de energietransitie ondersteunen. Daarnaast steunt het kabinet acties gericht op versterken en verduurzamen van Europese waardeketens en productiecapaciteit. De acties uit het actieplan van de Commissie sluiten aan bij de doelstellingen van de *Net-Zero Industry Act (NZIA)*, die mede het versterken van de productie van schone elektriciteitstechnologieën tot doel heeft. Zo worden tegelijk vraag en aanbod van elektriciteitstechnologieën gestimuleerd. Tot slot ziet het kabinet de aangekondigde *Electrification Action Plan Alliance* als een mogelijke manier om de samenwerking tussen overheden, industrie en andere stakeholders verder te versterken.

De Commissie zet in hoofdstuk 6 in op het bevorderen van elektrificatie op mondiaal niveau als onderdeel van de internationale klimaatstrategie en geeft aan zich te hebben aangesloten bij het *Electrify Now Initiative*.¹¹ De Commissie wil binnen dit initiatief een brede coalitie van landen bouwen die gecommitteerd zijn aan mondiale schone elektrificatie. Deze ambitie bouwt voort op het COP28-doel om hernieuwbare

¹⁰ Kamerstukken II, 2024-25, 29 544, nr. 1283

¹¹ Aangesloten zijn Australië, Brazilië, Canada, Ethiopië, Filipijnen, Turkije, Verenigd Koninkrijk, Zuid-Korea en de Europese Commissie.

energiecapaciteit globaal per 2030 te verdriedubbelen en het nieuwe doel van het COP31-voorzitterschap om per 2035 35% elektrificatie te bereiken. Het kabinet vindt het van belang om tijdens de COP31 positief momentum te houden voor elektrificatie en om samen met de Europese Commissie en andere EU-lidstaten eensgezind op te trekken op dit thema binnen een mondiale kopgroep. Nederland staat positief tegenover de gedachte om te komen tot een wereldwijd doel van deze orde, gezien het belang in internationaal verband tot ambitieuze afspraken te komen. Nederland verzoekt wel om een nadere toelichting op de concrete invulling van dat doel, en de landen waarmee zou kunnen worden opgetrokken om dat te verwezenlijken. Ook moet verhelderd worden hoe dit zich verhoudt tot het voorgestelde Europese indicatieve Europese elektrificatiedoel van 46% in 2040.

c) Eerste inschatting van krachtenveld

De meerderheid van de lidstaten verwelkomt de doelrichting van het actieplan en deelt de inschatting van de Commissie dat elektrificatie, naast andere decarbonisatieopties zoals energiebesparing, duurzame brandstoffen, groen gas, waterstof en Carbon Capture and Storage (CCS), een belangrijke rol speelt voor de verduurzaming. Tot nu toe hebben slechts enkele lidstaten hun positie ten aanzien van een indicatief Europees doel voor elektrificatie kenbaar gemaakt. Deze lidstaten hebben voorzichtige steun uitgesproken voor de introductie van een dergelijk doel.

Op het moment van schrijven is de positie van het Europees Parlement op het actieplan nog niet duidelijk. Het Europees Parlement steunt in het algemeen het belang van elektrificatie.

4. Grondhouding ten aanzien van bevoegdheid, subsidiariteit, proportionaliteit, financiële gevolgen en gevolgen voor regeldruk, concurrentiekracht en geopolitieke aspecten

a) Bevoegdheid

Als onderdeel van de toets of de EU mag optreden conform de EU-verdragen toetst het kabinet of de EU handelt binnen de grenzen van de bevoegdheden die haar door de lidstaten in de EU-verdragen zijn toegedeeld om de daarin bepaalde doelstellingen te verwezenlijken. De grondhouding van het kabinet ten aanzien van de bevoegdheid is positief. Zowel op het gebied van energie als ook op het terrein van de interne markt is sprake van een gedeelde bevoegdheid van de EU en de lidstaten (artikel 4, tweede lid, onder i, VWEU) en (artikel 4, tweede lid, onder a, VWEU).

b) Subsidiariteit

Als onderdeel van de toets of de EU mag optreden conform de EU-verdragen toetst het kabinet de subsidiariteit van het optreden van de Commissie. Dit houdt in dat het kabinet op de gebieden die niet onder de exclusieve bevoegdheid van de Unie vallen of wanneer sprake is van een voorstel dat gezien zijn aard enkel door de EU kan worden uitgeoefend, toetst of het overwogen optreden niet voldoende door de lidstaten op centraal, regionaal of lokaal niveau kan worden verwezenlijkt, maar vanwege de omvang of

de gevolgen van het overwogen optreden beter door de Unie kan worden bereikt (het subsidiariteitsbeginsel).

De grondhouding van het kabinet ten aanzien van de subsidiariteit is positief. Het voorstel heeft tot doel elektrificatie in de EU te bevorderen, afhankelijkheid van fossiele brandstoffen te verminderen, de energiezekerheid te versterken, energiekosten te verlagen en de Europese productie van schone technologieën te versterken. Gezien het grensoverschrijdende karakter van deze opgave en de vergevorderde integratie van de energiemarkt kan dit onvoldoende door de lidstaten op centraal, regionaal of lokaal niveau worden verwezenlijkt. Door een gecoördineerde Europese aanpak om de randvoorwaarden voor elektrificatie te verbeteren wordt het gelijke speelveld verbeterd en belemmeringen op de interne markt voor de grensoverschrijdende handel van energie weggenomen. Om die redenen is optreden op het niveau van de EU gerechtvaardigd.

c) Proportionaliteit

Als onderdeel van de toets of de EU mag optreden conform de EU-verdragen toetst het kabinet of de inhoud en vorm van het optreden van de Unie niet verder gaan dan wat nodig is om de doelstellingen van de EU-verdragen te verwezenlijken (het proportionaliteitsbeginsel). De grondhouding van het kabinet ten aanzien van de proportionaliteit is positief. Het voorstel heeft tot doel elektrificatie in de EU te bevorderen, afhankelijkheid van fossiele brandstoffen te verminderen, de energiezekerheid te versterken, energiekosten te verlagen en de Europese productie van schone technologieën te versterken. Ter bevordering van elektrificatie helpt het voorgestelde optreden, namelijk door het verkleinen van de prijskloof tussen elektriciteit en fossiele energie, het verlagen van de initiële kosten voor elektrificatie, het bevorderen van toegang tot infrastructuur, het versnellen van innovatie, en het versterken van de waardeketen en productiecapaciteit. Bovendien gaat het voorgestelde optreden niet verder dan noodzakelijk, omdat het bieden van een beleidskader en strategische visie op het bevorderen van elektrificatie nog wel voldoende ruimte laat aan de EU-lidstaten om hier op bepaalde punten nationaal invulling aan te geven en verdere uitwerking daarvan mede vorm te geven.

d) Financiële gevolgen

De mededeling heeft geen directe financiële gevolgen. Nederland is van mening dat de benodigde EU-middelen gevonden dienen te worden binnen de in de Raad afgesproken financiële kaders van de EU-begroting 2021-2027 en dat deze moeten passen bij een prudente ontwikkeling van de jaarbegroting. De toekomstige voorstellen kennen mogelijk wel financiële gevolgen, afhankelijk van de precieze invulling van deze voorstellen. Eventuele budgettaire gevolgen voor de Rijksbegroting worden ingepast op de begroting van het beleidsverantwoordelijke departement, conform de regels van de budgetdiscipline. Het kabinet wil niet vooruitlopen op de integrale afweging van middelen na 2027.

e) Gevolgen voor regeldruk, concurrentiekracht en geopolitieke aspecten

Het actieplan zelf heeft geen directe gevolgen voor de regeldruk. In het actieplan kondigt de Commissie nieuwe regelgeving aan. Over het daadwerkelijke effect kan nog geen inschatting worden gegeven. Voor de verdere uitwerking van de aangekondigde voorstellen zal het kabinet bij de Commissie aandringen op het uitvoeren van gedegen impact-assessments, zodat de regeldruk in kaart kan worden gebracht.

De geschatte effecten op het Europese concurrentievermogen zijn positief, indien de aangekondigde maatregelen gericht op het bevorderen van elektrificatie, het verlagen van de energiekosten en het bevorderen van de Europese productie van schone technologieën het gewenste effect hebben.

Het voorstel draagt bij aan de weerbaarheid van de EU, door de veerkracht te vergroten in het geval van een mogelijke toekomstige energiecrisis en leveringszekerheid te verbeteren. De twee recente energiecrisis legden de importafhankelijkheid van fossiele energie bloot. De gevolgen van risicovolle strategische afhankelijkheden in het energiesysteem kunnen groot zijn, zowel op het vlak van nationale veiligheid als voor de betaalbaarheid en leveringszekerheid van energie.

De energietransitie biedt goede kansen om als Nederland onze risicovolle afhankelijkheden te verminderen. De mededeling is daarom ook een antwoord op de huidige en eventuele toekomstige geopolitieke uitdagingen.